

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre...	24 kor. (12 ft.)
Félévre...	12 „ (6 „)
Negyedévre...	6 „ (3 „)
Egy hóra...	2 „ (1 „)
Egyes szám...	3 fillér (4 kr.)
Vidékre...	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Negyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Szombat, Szeptember 19.

A hadiparancs.

Kolozsvár, szept. 19.

A korona megszólalt. Kerülő uton hadiparancsban közölte a magyar nemzettel ultimátumát: a korona hajthatatlan. Nem enged.

Egy nemzet várta szorongó szívvel hónapok óta atyjának a magyar királynak vigasztaló szavait a biztató jövőt, s íme a magyar király helyett az osztrák császár szólalt meg. Katonához szólott a legfőbb hadur. Mint a tél első rideg fagyasztó fuvalatára összezsugorodik, elpusztul minden, elfagytak a magyar nemzet szívében is a szebb jövő reményének virágai.

Elkomorodva, hazafias aggodalomtól eltele számoltunk be tegnap a «hadiparancsról» s ma már arról számolunk be, hogy minő hatást tett ez a hadiparancs a magyar sajtóban.

Az «Egyetértés» «Imperator locutus» cím alatt a következőket írja: „A császár beszélt. A generalissimus beszélt. De nem a magyar király beszélt. Tehát illendő tisztelettel elmegyünk a ma megjelent hadiparancs mellett s nem vesszük azt 'adomással'. Tovább megy a maga útján a magyar politika is, mintha a legfőbb hadur nem is tartotta volna szükségesnek azt, hogy a sablontól eltérő Befehlt intézzen a hetedik és tizenkettedik hadtesthez.

Csak azt az egyet nem értjük, hogy e nagy célok elérhetése végett miért kell az ugynevezett közös hadseregnek ezentú is osztrák hadseregnek maradnia. De ne beszéljünk arról, mert annak vitatása annyit jelentene, hogy politikai diskusszió tárgyává tesszük a hadiparancsot. Azt pedig nem tehetjük.

Az a hadiparancs a hetedik és a tizenkettedik hadtestnek belső ügye, nem a nemzeté. A nemzet nem veheti, nem is veszi azt tudomásul.

A „*Független Magyarországnak*”-ban dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő írta a vezércikkét, melynek egyik passzusa így szól:

A pár szóban benne van a legteljesebb hadüzenet, Magyarországnak, amely nincs. El van temetve mindörökké. Vele együtt a nemzet is, mely ezentú néptörzs. És a király is, aki ezentú hadur és császár.

A beolvasztási politika él és uralkodik. Nagy Magyarországnak lesz olvasztva Ausztriába. De hova? Csehországba? Nem. Galiciába? Nem. Dalmáciába, Bukovinába stb. stb.? Nem. Hát hova? *Bécsbe* és a császári udvarba. Ez fogja elnyelni Magyarországot, mint mikor a béka körülugrálja az elefántot, hogy felfalja.

Majd így folytatja:

E nyílt leleplezés után se pénzt, se katonát nem kapnak Magyarországon.

Ez ellen a szellem ellen, amely megfojtásunkra tör 400 év óta, fellázad bennünk a vér és az indulat s összeszedjük megmaradt erőnket, hogy elpusztítsuk.

Érdekes a „*Budapesti Hírlap*” vélekedése a hadiparancsról. — A különben eléggé kormánypárti szellemű ujság ezeket írja:

Magyarország három évszázados bálorsora az volt, hogy király és nemzet nem értették meg egymást. A félreértés szülte az elidegenítést, a viszályt, az elnyomást és az ellenállást. Az országnak és a dinasztának ez a régi bálorsora, amelyet örök idők eltemetni volt hivatva a hatvanhetes kiegyezés, úgy látszik, ismét felülkerekedett, a múlt őszszel. Hogy ez a bálorsorencsért utól bennünket, azt bizonyára mindenki fájfálja nálunk is, de a higgadt meggondolás, a tárgyi igazság és a legtisztább meggyőződés azt mondatja velünk, hogy ezért a bálorsorencsért nem a nemzet a felelős. A király hadiparancsa öszszereperel az obstrukcióval azért, mert ez, — ugymond — egyoldalú törekvésekkel lazítani akarja a hadsereg szilárd szervezetét, ezzel szemben a király tudára adja — nem az ország alkotmányos testületének, hanem a hadseregnek, — hogy sohasem adja föl ama

jogokat és jogosultságokat, melyek legfőbb hadurának biztosítva vannak. Mik ezek a jogok? Mik ezek a jogosultságok? Ki akarja nálunk lazítani a hadsereg szilárd szervezetét?

Talán a német vezényszó az a jog? Melyik törvény szentesítette nálunk a német vezényszót a magyar hadsereg számára? Vagy talán a király legfelsőbb haduri joga nem érvényesülhet a magyar vezényszóval épp úgy, mint a némettel? Ilyesmit állítani képtelenség. Vagy talán a magyar nemzet az, amely a hadsereg szervezetét lazítani akarja? Ez nem áll. A magyar nemzet a maga aspirációt a hatvanhetes kiegyezésből folyónak hiszi és nem kíván egyebet, mint azt, hogy a törvényt igazságosan, őszintén és becsületesen hajtásák végre. Hogy a szentesített törvény végrehajtása beleütközik a király jogaiba és jogosultságaiba, az erkölcsi és politikai lehetetlenség. Aki ellentétbe akarja hozni a hatvanhetes törvényt a király jogaival és jogosultságaival, annak nem lehet tiszta fogalma vagy a törvényről, vagy a király jogairól, vagy mind a kettőről.

Vészi József lapja, a „*Budapesti Napló*” éggó tollal megírt vezető cikkében maga Vészi a következőkben fejt ki a lap álláspontját:

Semmi kétség: ez a hadiparancs a prounciamentők jellegét mutatja. Az ávatja maga az a tény, hogy a legfőbb hadur a hadsereggel közli azt, a mit a magyar király alkotmányos formák között s a kormányzati felelősség garanciái mellett a vele egyenlő rangu másik törvényhozási tényezőnek tartozott volna elmondani. Az ávatja továbbá a hadiparancs tartalma is mely a hadsereg erkölcsi mozgósítását jelenti a nemzet képviselete és közvéleménye ellen. S leginkább ávatja az a körülmény, hogy benne a legfőbb hadur a maga felségjogait az országgyűlés alkotmányos talajáról elviszi s a hadsereg szuronyainak oltalma alá helyezi.

Hogy mindez a magyar nemzetnek szóló hadüzenet, ahhoz a mondottak után semmi kétség nem fér, ugyebár? Ennél végzetesebb elhatározásra ő felsége nem is juthatott volna. Most már nincs miért himezni-hámozni: ki kell mondani a szót a maga egész brutális őszinteségével, hogy megkezdődött a viszálykodás a korona és a nemzet között.

Ez a hadiparancs abszolút dologgá tette a 67-iki kiegyezést. A legfőbb hadur elkanyarodott tőle jobbra. A nemzetnek már most balra kell elkanyarodnia, mert máskülönben beleszalad — a Reichsrathba. Oda pedig nem megyünk.

Soha.

A „*Pesti Hírlap*”-ban Bede Jób érdekesen barcol az osztrák szellemen kiadott hadiparancs ellen. Egy helyütt így ír:

Mégis csak Formanek főhadnagy, gróf Tisza és a tartalékos és gróf Khuen, a granicsár, voltak helyesen tájékozódva. — Nem pedig azok, a kik folytonosan az unalomig prédikáltak, hogy vannak magyar törvények, van magyar alkotmány. Hogy tehát nem kell féltetni a nemzeti jogokat. A prédikálók, a tintanyalók, téves uton haladtak. Néha, amikor erősen neki buzdulnak, elkiáltották: „Él magyar, áll Buda még.” Együgyűség. Él a fegyveres erő, egyhangú őszmüködése és áll Chlopy. Datum Chlopy, ahonnan I. Ferenc József s. k. hadiparancsot küld a hadsereg részére. Formanek főhadnagynak volt igaza, hogy a hadsereg készüljön, hátha be kell vonulni Magyarországra és verekedni a magyarokkal. Az a galiciai tiszt áthajolt I. Ferenc József vállán és látta, mit ír a parancsban a hadseregről, hogy szilárd szervezetű, egyoldalú törekvések lazítják, de a parancs az, hogy „közös és egységes” maradjon a hadsereg „ezen erős hatalom az osztrák-magyar monarchia megvédésére minden ellenség ellen.” Kiegészíti az ötletet Formanek főhadnagy, hogy tehát a magyarokat meg kell verni és gróf Tisza István, aki a forradalmat, az akasztófát és a golyót emlegeti, meg gróf Khuen, aki titokzatosan mosolyog: „Ugy-e megmondtam, hogy ne okoskodjatok, mert elszorult a szívem és megdermed ereimben a vér.”

Azután így folytatja:

De ne rekrimáljunk. Várjuk be nyugodtan, hogy mi fog következni. — Talán csak apokrif a hadiparancs az a része, mely a magyar parlamenti pártok küzdelmébe és a törvényes jogokért való küzdelembe avatkozik bele. Tévedni emberi dolog és az uralkodók is emberek.

A Pesti Naplóból az alábbi sorokat vesszük át:

A politikai fejleményeknek ezzel egészen más perspektíva nyílt. Egyrészt a király politikájának határozott körvonalozása véget vet ebben a tekintetben minden találgatásnak. Másrészt, hogy ezek a kijelentések a legfőbb hadur ajkáról hangzanak el a véderő tagjaihoz intézve, eltörli legfelsőbb haduri ténynyel azt az elhatároló vonalat, mely a katonaságot távol tartotta a politikától. A politika nem hatolt be a kaszárnyákba, hanem a kaszárnyából indul ki egy politika, mely... ezt a mondatot nem folytatjuk.

A törzssökös kormánypárti *Magyar Hírlap* is kikél a hadiparancs ellen és annak alkotmányjogi tévedéseit a következőkben ostromozza:

... A nyilvánosság előtt ma megjelent egy okirat, melynek tartalmát és jelentőségét képmutatás volna nem venni tudomásul, annál is inkább, mert aláírója tisztjében oszlopa alkotmányos életünknek, személyében közel áll a szívünkhöz. Ám ez az okirat nem mihozzánk szól, hanem a hadsereggel, melynek közén át mihozzánk nem szólhat izenet az alkotmányos királytól, kinek elegendő módjai vannak egyenesen hozzánk fordulni, ha intelmei vannak a mi számunkra. Továbbá: ez az okirat gazdátlan, mert aláírója felelőtlen, felelős aláírója pedig nincsen. Amik benne foglaltatnak: fogalmak, intézmények, felfogások: a mi közjogunk szerint a mi számunkra ismeretlenek. A mi közjogunk nem ismer legfőbb haduri jogokat, csak alkotmányos fejedelmi jogokat ismer. A mi törvényeink nem ismernek egységes hadsereget, csak összes és egész hadsereget, nem ismernek közös hadsereget, csak közös védelmet. A mi alkotmányunk nem számol véderőnkben nem csak a nemzeti sajátosságok tiszteletét hangsúlyozza, hanem a nemzeti jogok érvényesítését.

A hadiparancsnak a pártok kebelében kifejezésre jutott hatásáról s a közvélemény állásfoglalásáról alábbiakban számolunk be.

Nincs már kormányválság, nincs parlamenti válság; helyükbe lépett az alkotmányválság. Ma már senki sem törődik azzal és nem is beszél arról, hogy ki lesz a miniszterelnök és miféle módon fogják megcsinálni a békét az országgyűlés terében? Ma csak egy gondolat fut végig az országon: a kamarilla feltámadt.

A belső válság nyílt harcra változott Ausztria és Magyarország között és súlyosítja a Magyarország helyzetét, hogy a korona osztrák része állott és nagy ágyuval támadást intézett a magyar nemzet jogos követelése ellen.

Természetes, hogy ilyen körülmények között a pártokat szétválasztó falak leomlanak és valamennyi pártban felülkerekedik a hazafiság. Most már meglesznek az őszszes pártok értekezletei és a függetlenségi párt kezdeményezésére, de az egész ország és az összes pártok óhajátá szerint össze fog ülni az országgyűlés is. A magyar országgyűlés ezuttal egy értelemmel fog eljárni. Az bizonyos, hogy a formákban pártok szerint eltérések lesznek, de a lényegben megegyeznek mindannyian, hogy a magyar népképviselőt a király hadiparancsát nem hagyhatja szó nélkül, hogy a Háznak állást kell foglalnia és a határozatot a korona tudomására hozni.

Amint minden rosszból valami jó, úgy ebben a királyi hadiparancsban is megvan ez a jó, hogy a hályog leest a nemzet szeméről, hogy megszűnik az önámítás és végre valahára az örökös vitázásból át fognak menni a cselekvés mezejére. Most fognak csak igazán kiváltódni a nemzeti erők és talán hamarabb jutunk célhoz, mint ez az eddigi kertelés mellett lehetséges lett volna.

Kossuth Ferenc minden bizonynyal ma este Soltról hazajön és vele egyetértőleg még a mai est folyamán megfogják állapítani a függetlenségi párt értekezletének határnapját. Különböző kétségtelen, hogy a hivatalos értekezlet sem fog mást határozni, mint amit a tegnapi bizalmas érte-

kezet már elhatározott. Egyelőre a pártvezetőség máris sürgönyözött a párt valamennyi tagjának, hogy jöjjenek azonnal a fővárosba. A párt nemcsak a ténny fogja az országgyűlésben szót tenni, hogy a király az alkotmány keretein kívül végzett törvényes és alkotmányos követelésekkel és nemcsak ezért fogja felelősségre vonni a kormányt, mely a korona minden tényéért felelős, hanem tiltakozni fog az ellenis, hogy a magyar nemzet holmi néptörzsnek mondassék és hogy öszszbirodalmi hurokat bármely helyről is pengessenek.

A kormánypárt értekezlete kedden este meglesz, dacára annak, hogy gróf Khuen ellenzi; a párt azonban oly kevés ügyet vet erre az urra, annyira tisztában van már vele és annyira meggyőződte, hogy többet nem törődik vele és le akarja magáról mosni azt a szégyenbélyeget, hogy mindent eltűr és parancsszóra még magyarságot is megtagadja. Keddig ugyan sokat fogják még gyurni a pártot, de nem fogják meggátolhatni az állásfoglalást, mely — ha szerény mértékben is, de mindenesetre — balra kanyarodás lesz. A függetlenségi párt eredeti állásfoglalását csak erősíteni fogja, hogy végül a pecsovicsok is kénytelenek — bármi formában — a nemzet igazai mellé állani.

A király lejtövetelének most már kevés célja van; de lehet, hogy azért jön. A jelen pillanatban gróf Khuenen kívül nincs ember, a ki kabinetalakításra vállalkoznék; az ő megbízatása a kíméletlen erőszakot, az abszolutizmust és a Tisza jósolta akasztófát jelentené. Ezt Bécsből is el lehet intézni; ehhez nem kell magyar politikusok kárba vesztő tanácsa. Most mindaddig, míg az országgyűlés és a pártok a helyzetet ki nem tisztázták, kormányalakításról nem lehet szó és jelentéktelen mellékkörülmény lett a király jövelele vagy elmaradása. Bécsből mindazonáltal jelentik, hogy a király a jövő hét elején Budapestre jön. Gróf Khuen legujabb jelentései azonban kétségessé tehetik ezt az utazást.

Nagyon édeskes visszaemlékezni Khuen ur utolsó héli szereplésére. Az utóbbi napokban folyvást hangzottatta, hogy nem kell pártértekezlet, majd hannaosan beáll olyan fordulat, mely ezt feleslegessé teszi; tegnap este ellenben azt mondotta a pártkörben, hogy ő csak az esti lapból tudta meg a hadiparancsot. Ha előző nyilatkozataiban a hadiparancsra célzott, úgy tudta, mi lesz és nemcsak az általános alkotmányos felelősség, hanem a szerzői részesség is terheli; ha pedig csakugyan az esti lapból tudta meg a ténny, akkor szerepe még számalmasabb, mert a felelősség mégis terheli és amellett még nevelőessé is vált, mert saját politikájának egy döntő mozzanatával még egyszerű értesítésre sem érdemesítették.

A képviselőházban.

Hogy milyen izgalom, milyen tanács-talan düh fogja el a magyar politikai világot, arról délelőtti a képviselőház képe is számot adott. Parlamenti szünet idején, a mikor a naiv vidéki látogatókon kívül még a madár sem téved a cifra parlamenti palota táljára, tizenegy óra felé már zúfolva volt az olvasóterem, sok képviselő került a könyvtár-helyiségekbe s a folyosók zugaiban mindenütt csoportosultak.

De ma nem sugdolódnak, titkolóznak. A nagy ütés a nemzeti érzésekre a legálább mameluk-pártot is felforrasztotta. A mi már tegnap jóformán csak bizonytalan körvonalakban jelentkezett, az most megdöndíthetetlen látszó elhatározással hegyeződött ki:

— Ezt a brutális támadást a magyar alkotmány történelmi tradíciója, nemzeti aspirációi ellen a magyar törvényhozásnak vissza kell utasítania.

Az első a képviselőházban Justh Gyula, Abaffy Ödön, Heltai Ferenc és Szűcs Pál voltak. S valószággal rajokban követték őket a különböző pártok és pártárgyalatok tagjai. Tudósiótnk beszélt az egyes pártok tagjaival, akik közt ezuttal csak a harc módjára van eltérés. Hogy harcot kell folytatni, abban valamennyi megegyezik.

A kormánypártot — mondta a párt egyik kiváló, régi tagja — a legmélyebb elkeseredés s csalódás fogja el az embereket. A korona dezaválta az eddigi küzdelmünket az obstrukció ellen s szembe helyezte magát a nemzettel. Bevitte a politikát a hadseregre s ami komplikálás a valamikor való kibontakozás kilátásait is: felelősség nélkül kibocsátotta a hadiparancsot, amelyért a jövődö kormánynak kell felelősséget vállalni. Hát akad-e ehhez kormány? A hétfői pártértekezletől rettegtek. Az széttörhet egészen a szabadelvű pártot. Ehez még Khuen-Héderváry, aki szépitgeti a dolgot és bizonyítja, hogy a király a nemzeti törekvéseket nem akarta érteni: hát hol itt a kivézető ut....

A néppártot főleg a hadiparancs az a része izgatta fel a képviselőket amelyek a hadsereg egységéről beszél. A 67-es alapon álló ellenzék ebben a 67-es törvények elferdítését látja.

A függetlenségi párt felfogását nem kell ismertetni. A legmélyebb harag, felháborodás és izgalom tölti be a nemzeti törekvések diadalért küzdő politikusokat, akik egyszerre ott látják a Habsburg-dinastiát ismét a régi szellemben, amelyik az abszolutizmus békóit rakta ezeltűt ötven évvel a magyarra.

— Végigszenvedtünk már bajunk és mindig megmaradtunk. Hát megpróbáljuk ma is. Hanem most lesz a legnagyobb küzdelem — mondta a párt egyik vezéralakja.

Bécs és a hadiparancs.

Bécs, szept. 18.

A „*Zeit*”: A hadiparancs a hadsereg számára, mint neve is mondja, parancs, törvény, de a polgárság számára nem akar és nem is lehet egyéb, mint az uralkodó személyes nyilatkozata, mert hiányzik róla a felelős miniszteri ellenjegyzés. Nem lehet elhallgatnunk, hogy a korona tanácsosai teljesen hibásan, helytelenül informálják az uralkodót az államjogi viszony, illetékesség és a politikai hatalmi állás tekintetében. A hadiparancs a legnagyobb súlyt a felségjogokra, a legfőbb hadurnak biztosított jogokra helyezi, mintha ott volna most a konfliktus magva, holott tudvalevő, hogy még a legszűlső ellenzék is elismeri s nem akarja csorbítani azokat.

Ha a legfőbb hadurnak a hadiparancs megfogalmazásakor katonák voltak a tanácsadói, úgy most államférfiaknak kell helyükbe jönniök, hogy a törvényeknek s az alkotmányos formáknak a hadseregen kívül érvényt szerezzenek. Hogyha a hadiparancs csüörtököt mond s nem állítja helyre a békét, akkor a konfliktus nagyon kiélesedik és a megoldás beszámíthatlan időkre marad, a hadüzenetet pedig nyomom fogja követni a háború.

A „*Zeit*” kikérte több előkelő osztrák politikai véleményét a hadiparancsról. — Egyikük ékként nyilatkozott:

— Alig hihető, hogy a magyar ellenzék ezek után visszatér a nyugodalmas tárgyalások medrébe, szintugy az sem tehető fel, hogy a korona tagítani fog álláspontját, a melyet olyan erősen hangsúlyozott. Másrészt az is bizonyos, hogy a mai állapotok nem tartathók fenn tovább. Nincs teremtet ember, a ki meg tudná mondani, hogy miképpen lehet a mai zavarokból kibontakozni.

Egy másik képviselőnek az a véleménye, hogy Magyarországon a viszonyok sokkal erősebben elmérgesedtek, semhogy békés megoldásra lehetne gondolni, Ausztriában pedig a hadsereg kérdését nem lehet azzal eltűni, hogy a hároméves katonákat szabadságolják s a tartalékosokat behívják.

Egy kiváló állásu tényleges katonatiszt, akinek a véleményét szintén kikérte a „*Zeit*” munkatársa, azt mondotta, hogy a hadseregben a hadiparancs természetesen kedvező benyomást tett s magától értetődik, hogy a kardsőrtetés sem maradt el. Valószínű, hogy esetleg komolyabb rendszabályokra is kerülhet a sor a katonai és politikai zűrzavaroknak véget vetendő. A hírlapíróknak arra a kérdésére, hogy minő rendszabályokra gondol, a katonatiszt a vállát vonogatta.

Az *Oesterreichische Volkszeitung* azt írja, hogy a dolgok iyetén fordulata nem is annyira az ellenzéké és különösen Kossuth híveire, mint inkább a szabadelvű többségre nézve kedvezőtlen, arra a többségre nézve, amely Deák Ferenc követőinek vallja magát és csak olyan kormány-pártban foglial helyet, amely nagyhangon hirdeti ugyan a többségi elv érvényesítésének szükségét és megrendíthetetlen elvét, valójában pedig nem kormányképes.

A *Deutsches Volksblatt* a reggeli száma a vezércikkben méltatja a hadiparancsot, amelynek legfontosabb része — szerinte — a végző passzus, a következő: „amely lejutólag kell, hogy hasson Magyarországon a tulizott követelésekre. Magyar részről tulhangosan követelték a hadsereg egy részének megmagyarosítását, s ezzel a követeléssel egyszeriben leszámol a legfőbb hadur hadiparancsa, amely megszabja a határokat s azon tul Magyarországnak nem terpeszkezhetik, ha csak nem akarja megszegni az alkotmányt, amelynek sáncai közt áll a korona. A hadsereg épp úgy a magyaroké, mint a németeké, szerbeké, románoké, csuhké, horvátoké és ruténeké. A hadiparancs után a magyaroknak épp úgy, mint a cseheknek is választaniuk kell háború és béke közt, az esetleges tün-tetések élet pedig eleve letörte a legfőbb hadur hadiparancsa.

Az »*Arbeiterzeitung*» szerint ez a királyi nyilatkozat példátlanul áll a ma-nemében. Mint politikai nyilatkozat nem

állhat meg, mert nem ellenjegyezte felelős kormány. A hadiparancs valóságos manifesztum, amelyen a hazafiak diadalt ünnem, mert azt hiszik, hogy ezzel megtörtént a döntés. De hát csakugyan döntés az? Az ugynevezett hazafiak hamis nyomon járnak, ha azt tartják, mert hisz elfelejtjük, hogy a magyar képviselőházban Széll és Fejérváry ígéretet tettek a nemzeti követelményekre nézve. Összeütközés támadt a korona és a parlament közt, mert az uralkodó kereken visszautasítja a magyar nemzeti követelményeket, a melyektől Magyarországon aligha fognak tágitani. Elhamarkodott dolog tehát arról beszélni, hogy a hadseregben marad minden a régi ben.

— A nagyenyedi függetlenségiek üdvözlő följírata. A nagyenyedi választókerület függetlenségi és 48-as pártjának végrehajtó bizottsága legutóbb tartott ülésében egyebek között megemlékezték az ismeretes nyomasztó politikai válságos helyzetéről s annak a nemzet kockán forgó, legdrágább érdekeit nyugtalanító bizonytalanságáról: mint reményt nyújtó, megnyugtató jelenséget eggyedül az orsz. függetlenségi és 48-as párt bátor, önzetlen, kitartó és következetes politikai magatartását s a feltett nemzeti érdekéért és jogokért vívott, a nemzeti öntudatot felelőre szülő, elszánt küzdelmét találta olyannak, mely nemcsak a fennforgó válság kielégítő megoldásának, de nemzetünk bizton hitt jobb jövőjének biztosítékait is magában hordja. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy följáratilag üdvözlje az orsz. függetlenségi pártot. A följárat végső sorai ezek: A haza jövőjéért aggódó, igazaiért bármilyen áldozatra kész polgárok szíve-lelke az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártot csúg, reménye és párt tiszta, önzetlen hazafiságában és igazsága elszánt küzdelmében győkekedzik. Viszont öhajjuk, hogy a romlatlan hazafiság lelkektől áthatott polgárok őszinte bizalmából, ragaszkodásából és elismeréséből merítsen erőt, kitartást és lelkesedést a nemzet jogaiért vívott küzdelemnek az addigi irányban következetesen, elszánt, megalkuvást nemítő folytatásához. Adja a nemzetek Gondviselője, hogy minél hamarabb érhessek meg e küzdelemnek boldogító sikerét!

A bomba.

Budapesti munkatársunktól.

Kolozsvár, szept. 19.

Megfordult a világ. Nem anarchista vet bombát koronás főre, hogy tüntessen az abszolutizmus ellen, hanem koronás fő dobja a bombát a népbe, hogy tüntessen az alkotmány ellen.

Khuén, Beck és társai óvatos emberek; gyártmányukra nem sütik rá a cég bélyegét. A hadparancs ellenjegyzés nélkül megy, amolyan nyílt patent. A parancs ma a magyar kormány hivatalos lapjában is megjelent, természetesen szintén ellenjegyzés nélkül; de azért érezheti és tudhatja mindenki, hogy ez a merénylet a magyar nép és alkotmánya ellen Khuén-Héderváry Károly gróf működésének és sürű tanácsadásának egyenes kifolyása. Mese azt mondani, hogy az ellenjegyzék nélkül megjelent parancsért senki sem felelős és hogy tartalmát nem szabad bíráltni, mert a király személye szent és sérthetetlen. Vagy van alkotmányunk, vagy nincs; már pedig úgy mondják, hogy van és így a korona minden tényező a kormány felelős mindaddig, míg a népfelcsig ki nem lép az alkotmány kereteiből általános gyökeres leszámolásra.

Gróf Khuén-Héderváry Károly ur elbujhatik a névtelenség mögé; ez legfeljebb arra jó neki, hogy hirtelenében megmenekül valamelyik országot felszabadító lánsszavastól s nem kerülje dicső elődjé, gróf Lamberg sorsára; — de semmi sem biztosítja, hogy nem fog akadni itt is egy Stárcsevics Dávid, — aki meg fogja tanítani arra, hogy merre lehet legrovidebb úton kiröpülni a magyar törvényhozás terméből. Ki a pacifikátorral; menjen vissza oda, a honnan jött; boldogítsa újból a horvátokat az ő császárhűségével és alkotmánytiprásával.

Megvádoljuk a nemzet színe előtt a bábóit vedlett miniszterelnököket, hogy ő a korona gonosz szelleme; hogy ő veti a viszály magvát a korona és nemzet közé; hogy ő tépi fel alamusi, oktalan tanácsaival a mult beheggett sebeit; hogy ő fogja hozni Magyarországra az abszolutizmust, a forradalmat, vagy mind a kettőt; hogy az ő átkos működése fogja esetleg romlásba dönteni Magyarországot, tönkretenni az egész monarchiát.

Patvarba a „nagy egészséggel”; nekünk Hekuba a monarchia; de Magyarországot nem engedjük.

Gróf Khuén ur! Az ön bombájának, mely nyilván az ön és politikájának véglegesítését akarja előkészíteni, visszafelé száll a füstje és sürű gomolyagban elfoglalja annak a fátynak a helyét, mely oly sokáig király és nemzet között lebzelt. Vigyázzon gróf ur! a füst nagyon maró valami; megakadályozza a tisztán látást és megtörténhetik, hogy egy hadonászó ökö a füst hatása alatt olyant talál sújtani, hogy fodorlatos eszének működése egyszeribe megáll.

S ne tessék ám hinni, hogy holmi párt vagy többség feltartóztatja a zuhanó öklöt; nincsenek pártok, mikor a haza szól. Muszkavezetők akadhatnak, de a nemzet zöme egy táborban van, mihelyt az alkotmányt körülfigó sáncok alatt megjelenik az ellenség.

Megindult a nagy, régi harc a két elv között:
— Legfőbb törvény a király akarata.
— Legfőbb törvény a köztársaság java.

Gróf Khuén ur! A nyugodt toba ön dobta a felkavaró kavicsot; ugorják utána idejében és kapja vissza, nehogy a kavargó hullámok elnyeljék őnt is, az országot, a koronát, mindent....

A nagykövet afférje.

Djeved bég toloncuton.

Kolozsvár szept. 19.

Az elmúlt napokban, az osztrák császárvárosban meglepő eset történt. A bécsi török nagykövetségi palotájában pofokodás folyt, helyesebben egyenhangyos arcu vágta Mahmud Neddin bej török nagykövetet. Djeved dr. nagykövetségi orvos váratlanul bejött a nagykövet szalonjába és ott az egész követségi személyzet fölé hallatára keményen felelősségre vonta a nagykövetet azért, mert Mahmud bej állítólag denunciatát adott a szultánnak, mivel az orvos az ifjú törökökkel tart. Heves szóváltás keletkezett erre, mely aztán dula-kodássá fejlődött. A veszekedés során az orvos többször az arcába vágott a nagykövetnek. A jelenlevők csak nagynehezen bírták szétválasztani őket. Délután az orvost a rendőrségre citálták és kimondták, hogy esendháborítás miatt hagyja el a várost.

Az orvos el is ment és Pozsonyig meg sem állott. Itt tartózkodott egész a mai napig, de most már szigorú parancs alatt távoznia kell, különben szombaton eltoloncolják.

Mint lapunknak írják, Kucsera pozsonyi főkapitány tegnap délelőtt Djeved bégét maga elé citálta s értesítést adott, hogy nemcsak Pozsony, de Magyarországot is el kell hagynia. Megparancsolja tehát neki, hogy e hó 19-ig Pozsony Budapest, Zágráb és Fiumán keresztül hagyja el, ellenkező esetben a monciotti nap eltoloncolás által szerez érvényt rendeletének.

Djeved bég végig hallgatta a főkapitányt, aztán pedig ügyvédje, Kozma dr. pozsonyi fiskális által felebbezést adott be a határozat ellen. Kijelenti a felebbezésben, hogy annak semmi törvényes alapja nincs s nem is hajlandó a rendeletnek engedelmessédni.

Az üldözött doktor szóval is kijelentette a főkapitányk: hogy beteg és így nem távozhatik Pozsonyból. A főkapitány azonban minden áron érvényt akar szerezni határozatának s ezért a tisztí orvossal megvizsgáltatja Djeved bég állapotát.

Ha az orvos úgy találja, hogy Djeved egészséges és kibirja az utat, minden további intézkedés nélkül eltoloncolják őt az ősrégi koronázó városból.

UJDONSÁGOK.

Kossuth napja.

Kolozsvár, szept. 19.

Százegy esztendeje, hogy megszületett a magyarság megváltója Kossuth Lajos. Az ő halhatatlan emlékének áldozunk, a midőn leközlük Szávay Gyulának gyönyörű versét, azt a verset, mely a nagy száműzött halálakor fakadt a jeles poéta lantján. Az igaz érzéssel megírt költemény így szól:

Fekete husvét.

— Kossuth Lajos halálára. —

Hallgatatok el az allelujával,
Oltások el az örömtüzeket,
A harangoknak szakadjon ki nyelve,
Legyen a templom újra gyász-szeget,
Nem látjátok, hogy ott pihen ma is még
Egő gyertyák közt a ravatalon?
Gondolkodjék még a feltámadáson,
A magasságban trónló hatalom.

A ház fölött a mennynek ablakában
Az Ur három csillagot gyujtatott.
S hajnalhasadtán, biborpos palástban
Maga hint le szenteltviz harmatot.
A három csillag most majd útnak indul
És a koporsó színt! utána jön;
Első sugára a feltámadásnak
Derül fel, óh koporsó, jöttödön.

Borujatok le, pástörök, királyok,
Amerre a három csillag halad.
Most még halált hoz fekete szekéren,
De a koporsó zárva nem marad;
Mert szent ereklyék mellett tetszhalottul
Egy eszme nyugszik benne csendesen,
Féled ez a haza levegőjén,
S ifjú erőben élni megjelen.

Temessétek bár azt az érekeposorsót
Mélyeségek mélyén le a föld alá,
És hengerítétek bár sziklázáru
Magát az őt Gellérthegyre reá:
Ha az időnek teljessége eljön,
Tűztőlcsért tűrnak rajt az elemek,
S földingató dörgés közt kél ki abból
Glória lángban az eltemetett.

Megdobbant akkor szíve a világnak,
Tűz fut el akkor három csillagot,

Jó angyaloknak minden harsonája
Azt zengi akkor, hogy feltámadott.
Adria két vize szent örömben
Felesap a Lomnicz ormaira,
S térdepelő nemzet kebeléből
Zokog fel az éghez a hálaima!

Szávay Gyula.

— **(A Kossuth Lajos asztaltársaság estélye.)** Kossuth Lajos születése napján, ma este a New-York szállóban összejövetelt tart a kolozsvári Kossuth Lajos-asztaltársaság. Ezen összejövetel alkalmával Rákóczi dicső emlékeztetelét „is ünnepet szentel a társaság. Az estélyen dr. Kossuth Ignác egyetemi tanár tart emlékbeszédet. Kivül *Tölvölgyi Margit* is szerepel a műsorban, ki Felszeghy Dezsőnek „Magyarok Rákóczi siránál” című költeményét fogja szavalni. Az élvezetesnek ígérkező estély elé érdeklődéssel tekint a város közönsége, melyet ezután is meghív az asztaltársaság. Az estély kezdete 8 órakor.

— **(Majláth püspök a szentpéteri plébánián.)** Gróf Majláth Gusztáv erdélyi róm. kath. püspök bérmautájában holnap vasárnap érkezik a kolozsvári szentpéteri plébániába. Ez alkalommal, az újonnan alakított szentpéteri plébánia hívei, élükön szeretett plébánusokkal dr. Szekeres Józseffel, díszes fogadtatásban öhajják részesíteni a püspököt s mint értesülünk a külmagyar-utcaban fényes díszkaput is állítanak fel. A bérmálás holnap délelőtt lesz, a szentpéteri plébánia templomában. Az ünnepies szentségkiosztás után nagy ebédet rendez a Szent-Erzsébet agház állandó bizottsága az intézet helyiségeiben. Az ebéden gr. Majláth Gusztáv püspök is részt fog venni.

— **(Idyll az éjben.)** Színhely: egyik előkelő kolozsvári vendéglő kerthelyisége. Időpont: tegnapelőtt a hajnali órákban. A személyek két asszál alkotnak. Folyik a bor itt is, ott is, kezd már magas fokra szállani a kedv. Egyszerre az egyik asztal mellől föl-emelkedik egy sötét, villogó szemű ur, a ki első ránézésre elárulja a nemzetiségét. Pohár a kezében és csillogó szeme szinte gyujt, amikor szólni szeretne, de amonnan nem engedik. És a két asztal összeveszekedik. Röpl a sok epiteton:

— Te kutya magyar!

— Te büdös oláh!

— Takarodj testvér! Szitok szitokra. Zaj, káromlás és zivaj!

A testvér nem takarodott. Lárma kerekedett. Becsmérelte egymást a két asztal s a ház lakói ijedten ugráltak ki ágyukból a retentő ordítózás hallatára. És nem mehettek panaszkodni a rendőrséghez, mert ugy az egyik asztalt, mint ezt a bizonyos másik asztalt, egyebek közt a kolozsvári rendőrség tisztviselőinek egy része ülte körül, hol hiába iparkodott némely kartársuk lecsillapítani a garázdálkodókat. Tovább is rőndet lármaztak a hűvös hajnalban s eszükbe se jutott hogy: hóhó! ha a rendőrség tisztviselőinek asztaláról ilyen példával járulnak, az álmából fölriadó polgárság elé, ugy ma-holnap kincses fészükben igazán teljes leszen az anárkia. Mi pedig illő reverenciával folyamodunk dr. Hadady főkapitányhoz, hogy ha már az ő érája nem teremtett rendet, a város tömérédek vonalán, teremtsen rendet legalább saját kis birodalmában, a mulató rendőrség között....

— **(Halálozás.)** Kürom Ferenc nyugalmazott máv. főkalauz, élete hatvan-nyolcadik évében, tegnap, hajnali 2 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. A megoltogultnak földi részei holnap, e hó 20-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Karolina országház körház halottas csarnokából a közös sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

— **(Katonák és rendőrök.)** Apró-cseprő, kicsi tüzre, összefutott a főláros tegnap délen. S mikép szokás és szabály, kivonult a tűzhöz egy a kolozsvári honvédség készsége, mint a közösök berajtsáftja, utóbbi egy főhadnagy vezetése alatt. Egyszerre, jaj, a készséges parancsnokának egy rémlett, mintha a polgárság közül többen köveket hajgáltak volna a feltett hadfiak közé. Nosza, kinevezett magának egy cibilt, kiszemelt egy zupás cugszfűret és két közlegényt s utóbbiak hadd kísérik el az első rendőrt a véletlen áldozatot. A főhadnagy parancsol. A cugszfűrer engedelmessékedik s keményen rászól a rendőr urra, hogy: be a cibilt kutyaival! A 48-as számú rendőr azonban nem volt hajlandó. Kuruc az ő száma, kuruc ő maga is és mert ártatlannak látta a remegő legényt, — kijelentette, hogy biz ő nem viszi. — A zupás alak káronkodott és kezdte hangoztatni, hogy, de aki anygala van az öregapád ágyának, majd viszek én! S a válságos percben odaérkező kétszillagos rendőrtisztnek is elduruzsolta a baját, de ez erőlyesen utnak indította az okvetetlenkedő hadlegényt, csakhogy ám a cibilt nélkül, a ki aztán hálálkodva köszöntö meg a sorsnak, hogy ime, vészes és rémes konfliktus támadt katonáink és rendőreink között.... az ő szerencséjére.

— **(Esküdtészéki tárgyalás.)** Érdekes esküdtészéki tárgyalás lesz ma Kolozsváron. Balázs Matild fog a vádlottak padján ülni ki június 26-án délen főbelőtte volt Hirsch Mór gyógyszerészt, a bukott leány hűtlen kedvesét. A vádlottat dr. Menyhárt Gáspár védi. A tárgyalás kilenc órakor kezdődik.

— **(A Kossuth Lajos szoborbizottság ülése.)** A kolozsvári Kossuth Lajos szoborbizottság ma délután 5 órakor, a polgármesteri helyiségben gyűlést tart. A gyűlésnek két tárgya lesz. Első a Deák Albert halálával megtrésedett előki állás betöltése, második az esetleges indítványok megvitatása.

— **(A térdeplő holttest.)** A tegnap délelőtti folyamán értesítést kapott rendőrségünk, hogy a Kereszt-utca 4. szám alatt egy Honrig Henrikné sz. Gál Zsuzsa nevű 40 éves varrónő elhalálozott. Az értesítésre Mihály József rendőrfogalmazó és dr. Tompa János városi tisztí orvos nyomban kiszálltak a helyszínre. A holtat az ágy előtt térdele, arcával a párnákba temek ezve találták meg. Mivel a hulla helyzete és az a körülmény, hogy az elhalt nő szobájá kívül volt belakotolva, gyanusnak tűnt fel, a rendőrség büntügyi osztálya szükségesnek látta a dologról jelentést tenni a kir. ügyészségnek. Dr. Jeney Aladár kir. alügyész, Adam vizsgálóbíró, dr. Kenyeres Balázs és dr. Kerekes törvényszéki orvosok a jelentés alapján délután 4 órakor kiszállottak a Kereszt-utca 4. szám alá, hol a holttest még mindig ugyanabban a helyzetben volt. A megjelentek az esetről jegyzőkönyvet vettek fel. A holtat a bonctani intézetbe szállították, hol ma fogják megállapítani, hogy természetes halállal mult-e ki Honrigné, avagy bünténynek esett-é áldozatul.

— **(A gyermekmenház építése.)** Szeptember 23-án d. e. 11 órakor jár le a Kolozsvári létesítendő állami gyermekmenhely felépítéséhez szükséges munkálatokra hirdetett nyilvános pályázat határideje. A beérkezett ajánlatokat ugyanakkor fogják felbontani a főispán hivatalos helyiségében.

— **(Tíz a Honvéd-utczában.)** Vilámgyorsan terjedt el tegnap városzerte a hír, hogy ég a honvédkaszárnya. A hír azonban csakhamar tévesnek bizonyult. Nem a honvédkaszárnya gyuladt ki, hanem a Honvéd-utca 21. számú telken levő kerégyártó műhely, mely a Stolez István tulajdonát képezte. A műhely teljesen fából volt felépítve, azonkívül már nagyrésze le is égett, mire a hivatásos tűzörség kiérkezett. Ily körülmények között a tűzörség gondja csupán arra irányult, hogy a tűz terjedését megakadályozza, a mi tekintve hogy a szél a lángokat a kertek felé eső oldalra, tehát oly helyre csapta, hol egyetlen épület sem volt, — sikerült is. A műhelyben a tulajdonos összes szerzárma benne égett. A kár mintegy ezer koronára rug.

— **(Névmagyarosítás.)** Friedmann Mór kolozsvári illetőségű, ugyanitt lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Ferencz”-re változtatta.

— **(Feketesárga zászló Kossuth szülőházán.)** A „Felsőmagyarország” című kassai lapnak jelentik Monokról: A VI. ki hadtest gyakorlata alkalmával, amely minap zajlott le, Kossuth Lajos monoki szülőházában egy közös hadseregbeli generális kapott szállást, a ki nyomban ki is tűzette a házra a fekete-sárga lobogót. — A monoki nép módfelelt főlháborodván ezen a kegyeletségért, nagy tömegbe verődve vonult a ház elé és zajosan követelte a lobogó elváltatását. Mivel a tábornok attól tartott, hogy az igazolt nép éjszaka lépje a zászlót, az esti órákban kénytelen-kelletlen, mégis bevonatta és a gyakorlat idején nem tűzte ki többé.

— **(Viriliták névjegyzéke)** Kolozsvár városi kir. város törvényhatóság bizottsága legtöbb adót fizető tagjainak 1904. évi névjegyzéke a m. kir. belügyminiszternek ez évi augusztus hó 22-én 76061. sz. a kiadott körrendelete értelmében, az állami adókövetési munkálatok késedelme következtében a városi adóhivatal mult évi adókimutatásából fognak összeállítani, illetőleg kiigazítani. — Ez adókimutatások tegnapelőtt kezdődölleg a városi főjegyzői irodában (városház, földszint 18. ajtó) közszemlére kitétettek, azokat ott bárki megtekintheti s azok ellen nyolc nap alatt bárki felszólalással élhet. A felszólalások, az igazoló válaszmányhoz címezve a főjegyzői irodába adandók be.

— **(Gróf Teleki Sándorné gyász.)** Gróf Teleki Sándorné, a Szikra néven ismert kitűnő írónő, akit kolozsvári előkelő családaihoz is benső barátság fűz, súlyos csapás érte. — Édes atyja Kőlcsei Kende Kanut, Szatmár vármegye volt főszolgabírója, Beregrármegye volt táblabírája, 48-as nemzetőr, volt országgyűlési képviselő, Szeged város kormánybiztosa, folyó hó 15-én, 82 éves korában, hosszas szenvedés után a Budapest mellett levő Erzsébetfalván meghalt. Temetése tegnap délután fél három órakor folyt le nagy részvét mellet, a cégenyi családi sírboltban. Az elhunyt abból a régi Kende családból származik, mely a Kőlcsey-családdal egy nemzetiségből eredt és Szatmár vármegyében volt elterjedve. Némelyek Ondig, a hét vezérek egyikéig vezetik vissza a család származását. — A Teleki családon kívül gyászba borította még elhunytával a Kővér, a gróf Serényi, Bezerédi és szárhoi Fogarassy családokat.

— **(Bácskai kör.)** A Bácsbodrogyvármegyből való egyetemi hallgatók „Bácskai kör” címen egyesületet szándékoznak alakítani Kossuthvárotról. Ezen célból ma a Biasini szállodában értekezletet fognak tartani. A kör célját a baráti érzés ápolását és a szellemi élet fejlesztését tűzték ki. Az estély kezdete 8 órakor.

— **(A rezignáció.)** Egy vidéki színigazgató szerződötett egy most végzett színinövendéket. A kisasszony mindent megtanult az iskolában: ókort, középkort, újkort, francia nyelvet, angol nyelvet, táncot, mimikát, zenét, jó modort és színjátszást is. A multkoriban a társulat valami nagy tragédia eljátszására készült, amelyben a kisasszonynak is előkelő szerep jutott. A rendező egy próbán így szólott hozzá:

— Szíveskedjék megjegyezni, hogy a második felvonás elején nagy rezignációval kell belépnie a színpadra.

— A próba után a végzett színiiskolai növendék sürgősen fölkereste az ügyelőt.

— Kérem, a rendező ur azt mondta, hogy az előadásra majd nagy rezignációval kell belépnie a színpadra. Szíveskedjék hát gondoskodni, hogy a rezignációt idejében megkapjam.

Az ügyelő nagyot nézett, de aztán komolyan így szólott:

— Meglesz.

Az előadás estélyén az igazgató nyugodtan ült a páholyában, mikor egyszerre látja, hogy a sápadt grófnő, a darab egyik szereplője, nagy konyhabevásárló kosarat cipeli a kezében, mikor a második felvonás elején a színpadra lép. Magánkívül rohant föl a színpad mögé s vérbeforgó szemekkel támadt a szerencsétlen színésznőre:

— Miért hozta be a kosarat boldogtalan?

A sápadt grófnő megdöbbenve néz az igazgatóra, szemébe könnyek gyűlnek, aztán sirva rebegi:

— Kérem szépen a rendező az oka. Ő mondta már tegnap, hogy nagy rezignációval kell belépnem....

— **(A főváros kegyelme.)** Még emlékeztetben van az a nagy izgalom, amit Kecskeméthy Győző sikkasztása keltett a városában. Az intéző körkök is, a törvényszék is kétségbeesetten kereste azokat, akik felelősek a nagy veszteségért s Hoffmann Sándor adófőpénztáros volt az első bűnbak, akit előlítottak. Elvesztette az állását s megállapították ellene a vagyoni felelősséget. A közgyűlés azonban belátta, hogy ezzel a dráki szigorúsággal egy sem szerzi vissza az ellopott százszázakat s elhatározta, hogy kegyelem útján eltérít a vagyoni felelősség érvényesítésétől. A határozatot fölterjesztették a belügyminiszterhez, aki azt tegnap helybenhagyta. A leirat azonban hangsúlyozza, hogy ezzel éppen nem akar precedenst alkotni.

— **(Letartóztatás az esküvőn.)** Ujpesten tegnap délelőtti tartotta esküvőjét Maskó János pozsonyi születésű költő, Tarankovics Mari szobaleánnyal. A polgári esketés után a násznép elment egy vendéglőbe, a hol megakarták ülni a lakait. Járva-ban folyt a bor és sör, a vőlegényt éppen felakarták köszönteni, a midőn belépett egy detektív.

— Itt van Maskó ur!
— Itt vagyok! szólta a vőlegény.
— Parancsom van önt elővezetn!
— Miért?
— Nem tudom!

A kerületi kapitányságon aztán kiderült, hogy Maskónek régi bűne van s ezért keresik már hetek óta, de ő, mindig bujkál a rendőrség elől. Maskó két láttal elszökött az István-úton megkéselte egy barátját, aki súlyos betegen fekszik még most is a Rókus-kórházban, ahová a mentők szállították. A sérült állapota rosszabbodott és mivel Maskó nem jelentkezett, az ismételt idézésére le kellett tartóztatni.

— **(Csáló a kelecpecére.)** Érdekes esete volt tegnap délután Varga Miklós pénzügyi felvigyázónak. A budapesti Aréna-ut 50. szám alatt levő lakására beállított egy ember, aki a kőnn a konyhában foglalatkodó asszonnyhoz szavakkal állított be:

— A férje kéreti, hogy tessék átadni a köpenyét, mert szüksége van rá!

— A férjem?

Mondta az asszony és nagyot bámolt, mert hiszen a férje otthon volt és aludt. Az igaz, hogy ma szolgálatban kellett volna lenni, de gyengélkedése miatt felváltotta magát és hazajött. Az asszony rosszat sejtve, bement az urához:

— Várjon — mondá az ismeretlennek — mindjárt odadom!

Az asszony felkeltette férjét és elmondta neki a dolgot. Ez kijött a konyhába és megkérdezte az idegentől:

— Ki küldte magát?

— Varga, pénzügyi felvigyázó ur!

— Az nem igaz, Varga én vagyok!

Az idegen erre meglepetten és egy ugrással a folyosón termett. Elakart futni, de elfogták és átadták a rendőrnök. A csáló, a kit a főkapitányságra kísértek, ahoz a bandához tartozik, a mely kiszimatolja, hogy hol nincsen otthon valaki lakásában és aztán annak megbízásából elkernek valami ruhátárgyat, a mivel persze eltűnnek.

— **(Ötmillió adóhátalék.)** Nagybecskerekéről jelentik, hogy Torontálmege közigazgatási bizottságának a napokban tartott ülésén, Langer pénzügyigazgató azt jelentette hogy a legutóbbi három adónegyedben alig fizették be a kintlevő adópénzek felét, úgy, hogy ezidőszent a könyvekben kimutathatólag ötmillió adóhátalékot lehet megállapítani. Dellimanics Lajos dr. főispán rámutatott azokra a kellemetlenségekre, a melyeknek az ex-lex állapot megszűnése után a közönség az adóbehajtás által ki lesz téve.

— **(Katonák kivégzése.)** Oranban három katonát végeztek ki minap. A delikvensnek nevei: Ball, Rapp, Altman volt. A kivégzést egy szemtanú katonatiszt a „France Militaire”-ben leírja s ez a leírás bizonyítja, milyen kegyetlenséggé

bánnak az idegen legiók tagjaival. Mikor az idegen legiók Mexikóban voltak, minden percben ismétlődtek a katonaszökések, úgy hogy elretentésből mindennap agyonlőttek egy-egy katonát. Egy napon három katonát vezettek a parancsnok elé, akiket szökés gyanúja terhel. A parancsnok elrendelte, hogy a szerencsétleneket agyonlőjék. Mikor a delikvensek az oszlopokhoz költöztek, a parancsnok még egyszer a szemükre lobban-tolta vétségüket és így végezte szavait:

— Ha van még valami mondanivalótok, siessetek.
A legfialabb erre így szólt:
— Parancsnok ur! Én nem akarta dezertálni, de van még egy kérésem. — Az ing, mely rajtam van, nem az enyém, hanem egy társamé. Nem szeretném, ha kár esnék benne. Kérem hát, oldják föl keze-men a köteleket, hogy levethessem az inget.

A parancsnok csodálkozott ezen a hidegvérűségen, de azért nem kegyelmezett, hanem agyonlőtte a katonákat. Még borzalmasabb volt egy másik kivégzés, mely Algírban történt. Az elítélt maga vezényelt tüzet és mikor a golyók testébe furódtak, elesett, de még élt és rákiáltott a katonákra:

— Ügyetlenek! Egy embert agyonlőni sem tudtok?

A katonák újra megtöltötték a fegyverüket és újra lőttek és újra eredménytelenül. Erre a parancsnok szárnysége előugrott, kikapta a fegyvert az egyik katonából és egy lövésre szétzúzta a delikvens koponyáját.

— **(Olcsóbb a cukor.)** A brüsszeli cukor konvenció folytán tudvalegyőleg egész Ausztria-Magyarországon leszál a cukor ára. Budapesten és több vidéki városban is olcsóbb már a cukor, csak Kolozsvárról nem hallottunk még róla hírt. Temesvárról mátlól kezdve az összes fűszerkereskedésekben a cukorárak a következők lesznek: Egész süvegenként 84 fillér kilónként, süveg-cukor kimérve 88 fillér kilónként, kockacukor és cukorliszt 50 kgm. ládákban 88 fillér kilónként, kockacukor 5 kilós kartonban 87 fillér kilónként, kocka és liszt-cukor kimérve 92 fillér kilónként, kocka- és liszt-cukor 5 kilós vételnél 90 fillér kilónként.

x **Német nevelőnő** állást keres nagyobb gyermekek mellé. — Cim a kiadó hivatalban.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, 1903. szept. 19-én:

Éjjeli menedékhely.

Jelenetek a mélységből, 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, vasárnap, szept. 20-án:

Flórika szerelme.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Éjjeli menedékhely.
Vasárnap: Flórika szerelme.

* **Éjjeli menedékhely.** Tegnap este harmadszor szíjaltatták meg színészeink Gorkij Maxim alakjainak sötét nyomorúságát. A nagyhatalú mestermunka, melynek minden sorában több az életigazság és mélyesség bölcsessége, mint egy szezon összes operett-újdonásaiban együttvéve, alig vonzott néhány nézőt a színházba. Az előadás szereplőitől újat nem irhatunk, legfeljebb annyit, hogy az eltávozott Thury Elemér helyett Mészáros Alajos játszotta a tolvajt, viszont ő helyette a kis Bérczi Ernő a bolondul részeges csizmadia legény szerepében zakatolt a színpadon.

* **Heidelbergi diákelet.** Meyer-Förster bájos színműve, mely nálunk is fényes sikert aratott s a melyet az „Éjjeli menedékhely” előadásai leszorítottak a hét műsoráról, a jövőhéten kétszer fog színre kerülni.

* **Kolozsvári leány az Operában.** Már a zenekonzervatórium hangversenyein általános feltűnést keltett tiszta, csengő hangjával és meglepően szabatos, művészi előadásával Sándor Erzs. A talentumos ifjú leány a művészi pályán keresi élet-hivatását. E célból az Opera iskolájába folyamodott főlvetélt. Mint értesültünk, a napokban tartott felvételi vizsgát alkal-mával az Operabáz színpadán Sándor Erzs. tde, szép hangjával és nagy készségével meglepte a halgatóságot s a kisasszonyt, ki a próbán az Ofelia magánjelenetét krelálta, egyhangulag felvették az iskola növendékei közé.

* **Az Éjjeli menedékhely,** Gorkij Maxim drámája, melynek harmadik előadásán is szép közönség volt, ma kerül színre harmadszor.

* **Flórika szerelmét,** dr. Moldován Gergely kedvelt népszínművét vasárnap elevenítik föl színházunkban. Flórikát Szabó Mariska játsza. A népszínmű szereplői: Th. Csige Böske, Szentgyörgyi, Kassai, Dezséri, Váradi, Mátrai, Mészáros lesznek.

* **A könyvtárnok,** Moser rég nem adott kiűnő vigjátéka a jövő héten kerül föllevevítésre. A darab főszerepeit: Kassai, Szentgyörgyi, Mészáros, Bérczi, Szegő, Tompa, Th. Csige Böske, Váradiné és Gál Janka fogják játszani.

IRODALOM.

Dodó-dalok. A kolozsvári ifjúságnak egyik kedvelt és kedves alakja, kinek egy-két verse lapunkban is megjelent. *Várady-Bartha Gyula*, rövidesen kötetlet lép már a nagyközönség elé. Az ifjú poéta előfizetési fölhívását alábbiakban közöljük:

Ösz végére „Dodó dalok” címmel az Athenaeumnál egy kis kötet versem lát napvilágot. Ez alkalommal tiszteletteljesen szőlítom fel barátaimat és ismerőseimet a pártolásra. Ilyen alkalmakkor az illető poéta rendszeren kötelességének ismeri elmondani valamit a kötetéről, — mintegy programot adni. Elmeséli az inspirációt, melyekből született, a körülményeket, melyek vezették... En egyiket sem teszem, én nem adok programot, — különben nincs is. Belemarkoltam az irások fölkomba és széjjel szórok belőle egy marok verset. Ez a programom. Hogy hogy, miképen íródtak, miféle befolyások alapján... az maradjon az én titkom. Egyébektől virágfakadás-kor ugyanazon inspirációk vezettek, mint lombhulláskor, a gondolatom a nap-sugaras virágos mezőt járta télen is... A kis kötet ára 3 korona, *moirée selyem díszítésben 4 korona.* Az előfizetés lejáratát napja október 15. Kérem a gyűjtőket, az előfizetési felhívásokat erre a napra hozzam (Kolozsvár, London-utca 13, I. em.) még abban az esetben is beküldeni, ha egy előfizetőt sem gyűjtöttek volna. Kiváló tisztelettel: *Várady-Bartha Gyula.*

A készülő kötet egyik kis darabja így szól:

Igazad volt, Tünik az álom.
Nincs rajta mért töprengünk.
S talán azt sincs mért megsiratni,
Ha már kiégett a szívünk.

Elmúlt. Igen. Nevezz te rajta.
Rohanj az élettől odább...
Igazad van. Kacagj az álmat.
... En meg csak siratom tovább.

Táviratok

A hadiparancs következményei.

Budapest, szept. 18. é. 12. ó.

Az összes képviselők pártkülönbség nélkül lázasan tárgyalják a hadiparancs következményeit. **A szabadelvűpártban is általános a vélemény, hogy a hadiparancs igenis érinti az alkotmányt.** — Az ő-szabadelvűek erősen hangoztatják, hogy a pártterkekezleten egy-értelműleg a király fölfogása szerint kell a párt programját megállapítani. Tartanak ezen a részen attól is, hogy a volt nemzeti pártiak állást foglalnak a magyar vezényszó dolgában és ebben ők nagy veszedelmet látnának, miután bizonyossá vált, hogy a korona nem enged. A függetlenségiek részéről Tóth János alelnök táviratilag tudatta Apponyival, hogy a ház összehívására vonatkozó kérvény egy négytagú küldöttség fogja átadni. A kérvény tartalma a következő:

Magyarország felelős kormánya lemondott. A lemondást ő Felsége elfogadta. A válság még eddig megoldást nem nyert. Magyarországnak felelős kormánya mindeztideig nincsen. A hosszú válság alatt kiadott hadügyminiszteri rendelet, a kiszolgált katonák visszatartása tárgyában közszabadságunkba vág bele, a legfőbb hadur által a legénységhez intézett hadiparancs pedig a magyar alkotmányt messze kiható vonatkozásban és mélyen érinti. Ezek a legfőbb okok, miknél fogva sürgőssé vált a képviselőháznak rögtön összehívása. Ennél fogva a házszabályok kétszázötvenketedik szakasza alapján kérjük a házat legkésőbb szeptember 23-ra további ülésekre összehívni.

Tóth János, Bartha Ödön, Hegedüs Háróly, és Szatmári Mór fogják a kérvényt átadni Apponyinak. **Kossuth Ferenc**, kit a történekről rögtön értesítettek este tíz órákor érkezett meg Soltról. Az ut kifárasztotta, ezért egyenesen lakására hajtatott, s így egyelőre még nem nyilatkozott a nagy fontosságú ügyben.

A „Magyarország” szerint a hadiparancs első politikai következménye már most észlelhető. Ugyanis a pártok közötti válaszfal ledült és mindnyájan egy zászló alá sorakoznak a magyarok küzdeni, egységesen és rettenetlenül alkotmányunk és törvényeink tiszteletbentartásáért.

A hadiparancs előtörténete a következő: A galiciai utazás előtt az osztrák miniszterelnök, **Körber** ismertette a helyzetet és részletes

jelentést tett a Felségnek mindarról, ami a tartománygyűléseken történt. Elpanaszolta a királynak, hogy az osztrák pártok elfordultak a kormánytól, nem támogatják azt többé és kérte a felséget, hogy tegyen valamit, amiáltal visszatérítenek a pártok a kormányhoz.

Erre határozták el a hadiparancs kiadását, hogy hallja meg a monarchia az uralkodó hatalmi szavát.

A hadiparancs a Körber reichenaui utazása előtt már készen volt és az osztrák miniszterelnök már ismerte is a szöveget. **Széll** is közölte ezt, aki reménytelenül töltötte az időt Rátóton. **Andrássy** is ezért hagyta abba akcióját.

Gróf Khuen Héderváry a királynál.

Budapest, szept. 18. é. 12. ó.

Szombaton délelőtt 10 órákor kihallgatáson fogadja Héderváryt, ki a magyar politikai helyzetről fog ezuttal jelentést tenni ő Felségének.

Uralkodók találkozása.

Budapest, szept. 18. é. 12. ó.

A »Neue Freie Presse« tudósítója előtt, egy a császárlátogatás alkalmából Bécsbe érkezett magyar állású férfiú így nyilatkozott:

A találkozásokor politikáról is tanácskoznak az uralkodók, amde ez esetben Ausztriának Magyarországhoz való viszonyáról nem lesz szó. **Németország megmarad elveinél s nem avatkozik bele a „monarchia” belső ügyeibe.** Valószínű, hogy a német államférfiak óhajják, miképen a magyarországi válság véget érjen s Ausztria és Magyarország egyívő tartozását újra megerősítve lás-sák. Ebbeli óhajuknak kifejezést is fognak adni. A magyar államférfiak előtt azonban először is a keleti dolgokról tanácskoznak **Oroszország** egyelőre nem terve semmi tőle közbelépést a keleti ügyekbe Lamsdorf, Goluchovszky és Bülow meg vannak győződve, hogy egyelőre nem zavarják meg keleten a békét.

Vilmos császár Bécsben.

Bécs, szept. 18. é. 12. ó.

Vilmos császár Bécsbe való megérkezésével többek előtt magasztaló szavakkal emlékezett meg Magyarországi tartózkodásáról. Delelőtt Wedel német nagykövetet külön kihallgatáson fogadta. Tizenkét órákor a Kapucinusok sirboltjában koszorút tett le Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös koporsójára. Ezután a császár kíséretével együtt megreggelizett.

Bécsből érkezett távirataink jelentik, hogy Vilmos császár gróf Khuen-Hédervárynak a porosz koronarendet adományozta, mely egyike a legmagasabb kitüntetéseknek. A császár delelőtt leadta névjegyét a magyar minisztérium Bankgasse-i palotájában.

A főváros az adómeztágadás mellett.

Budapest, szept. 18. é. 12. ó.

A fővárosi bizottsági tagok körében mozgalom indult meg, hogy rendkívüli közgyűlést hívjanak össze, amelyen foglaljanak állást a hadiparancsok szembelen smond-ják ki, hogy a főváros adóhivatalai ne fogadják el többé az állami adók befizetését.

Ausztria — ellenünk.

Bécs, szept. 18. é. 12. ó.

Dr. Kathrein, a birodalmi tanács centrum pártjának elnöke egy magyar újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a magyar tisztek viselkedése rossz vért szült Ausztriában, mert már ezt is elegendőnek tartják arra, hogy a hadsereg egységét megbontsa. A zászlókérdésben felállított követeléseinket jogosnak tartja. — Fenyegetőzött, hogyha a hadsereg kérdésében mel-lőzik az osztrák szempontokat, Ausztria viszont a kiegyezésben fog nehézségeket támasztani. Aggodalmát fejezte ki a fölött is, hogy a Reichsrath legközelebbi ülésein **tüntetések várhatók Magyarország ellen.**

Az egyetemi ifjúság elkeseredése.

Budapest, szept. 18. é. 12. ó.

A budapesti egyetemi ifjúság körében nagy az elkeseredés a miatt, hogy a **halasztást kapott egy-éves önkénteseket egymásután hívják be a katonasághoz.** Az ifjúság a parlament elé akar járulni, hogy társaikat e súlyos zavar elől megmentse.

Udvari ebéd a bécsi Burgban.

Budapest, szept. 19. é. 2. ó.

Vilmos császár tiszteletére a tegnapi napon délután 6 órákor udvari ebédet adott ő Felsége. Az ebédén Vilmos császár magyar lovassági egyenruhában, ő Felsége pedig porosz tábornoki egyenruhában jelent meg a Burgban. Az ebédén Vilmos mellett M. Jozefa, ő Felsége mellett pedig Mária Anunciata ült. A harmadik fogásnál a király üdvözölte Vilmost, mire Vilmos a két birodalom közötti barátságra üritette poharát.

A szabadelvűpártból.

Budapest, szept. 18. é. 12. ó.

A szabadelvű pártkör ma este igen népes volt. — Most már jóval higgadtabb hangon beszélnek a történekről. A hétfői előértekezlet fogja eldönteni, hogy a jövőben milyen álláspontot foglaljanak el.

Adó-megtágadás.

Kiskunfélegyháza, szept. 18. é. 12.

A városi képviselőtestület mai közgyűlést **Szerelenhegyi** Károly polgármester megnyitván, előterjesztette, hogy a képviselőtestület számos tagja rendkívüli közgyűlés összehívását kérlemezte a fölmerült politikai események következtében. Tóth Imre, városi képviselő megokolta indítványát, mely a mai helyzetben a város álláspontját körvonalozza s melyet másfélórai tanácskozás után **kétszeres szótöbbséggel** el is fogadtak.

Az indítvány így szólt: **A képviselő testület mély fájdalommal látja, hogy az ország hónapok óta alkotmányellenesen kormányoztatik s a törvény megsértésével az országgyűlés által meg nem szavazott adók beszédetnek. Eddig mindenki reménykedett, hogy a törvényellenes állapot rövid ideig tart s a nemzet jogainak elismerésével a törvényes rend helyreállt. Fájdalommal kell azonban tapasztalunk, hogy ezen állapot lassanként állandó berendezkedés jellegét kezd fölteni. Ma már nemcsak törvénytelenül szedik az adót, visszatartják a kiszolgált katonákat, újoncokat toborzanak, hanem a hadiparancs a nemzet hadseregét kizárólag az uralkodónak itéli oda, holott a hadsereg fölötti jog az alkotmányból folyik. A mi tehát most történik, az nem más, mint az országnak hallgatagul az abszolutizmusba való sülyesztése. Mindezeknél fogva tehát Kiskunfélegyháza városa elhatározza, hogy a meg nem szavazott adók beszédését törvénytelennek nyilvánítja és utasítja a városi adóhivatalt, hogy semmiféle befizetéseket ne fogadjon el, állami adót be ne szedjen. Tiltakozik az öreg bakák visszatartása ellen és az újoncok toborzásához hivatalos segédkezet nem nyújt.**

Bolgár villongások.

Budapest, szept. 19. é. 12. ó

Bécsi magántávíratok azt a hírt jelentik, hogy **Bulgária és Törökország között megkezdődött az ellenségeskedés. A bolgár csapatok átlépték a török határt.**

Szöfiából jelentik, hogy Ferdinánd bolgár fejedelem Várnából odaérkezett. Nagyon valószínű, hogy döntő lépésre határozta el magát.

Bulgáriában napról-napra háborusabb lesz a hangulat. Az elkeseredést tetőpontra emelte az albánok legutóbbi rémtettéről érkezett hír. Ugyanis az albánok Ezekler közelében 270 bolgár felkenőcsolt, a holites-tek fejét levágták s egy fára akasztották.

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Írta: Ksuth W.

(48)

Róbertnek pedig kettős munkát kellett végeznie, mert helyettese — Pedro — nem dolgozott semmit. Ez állítólag még nem érezte magát elég erősnek ahhoz, hogy lóra üljön s könyelmesen heverészett rancho-jában, mialatt Róbert az egész napot a szabad ég alatt töltötte, hogy rendet csináljon.

Lima-Barrosba érkezésük óta Róbertet még jobban megszállta a féltékenységi ördöge s elvette józan gondolkozó képességét s régi hidegvérét.

Erezte, hogy borzasztó élet kezdődik számára s tisztán látta maga előtt a tátongó mélységet, melybe lassanként lesüllyedni talán még rettenetesebb volt, mint hirtelen egyszerre rohanni bele.

Az égető napon, a mocsarak között való örökös lovaglással el akarta magát kábítani s minthogy ez nem volt elég, az erős pálmá-pálinkához folyamodott, mely ez alatt az égőv alatt kétszeresen veszedelmes.

Irtóztos megalázásokon ment keresztül s már nem érzett erőt magában, hogy erős kézzel maga iparkodjék sorsát irányítani. Este, mikor hazatért, néha órákig bujkált a romhajtó övező sörénykerítés körül, mialatt be mert volna menni. Attól félt, hogy Mercedest don Pedruval bizalmas együttülésben fojja találni s rettegést, hogy most a correntinai nem fogvisszatartásra találni, mint Ita-tyaté ban.

Mercedes már nem is csinált titkot belőle, hogy megunt a már bátorította pilantásaival a don Pedro eleinte titkos udvarlását.

Donna Pepita egy csepet sem törődött velük, csak lusta nyugalommal várta mindennap bekövetkező lebetegedését.

Mercedes semmi gyöngédséget sem mutatott Róbert iránt, úgy hogy az koldult kegyeiert, örült szerelmében annyira lealázva magát. Ha pedig végül Mercedes kivételesen együtt töltött vele pár órát, az alatt is vég nélküli panaszait kellett hallgatnia.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Nagy Ág. R. K. A címzett jelenleg távol van Kolozsvártól. Hazatérkezvén — néhány nap alatt — válaszlát fog b. levelére. Addig is tudatjuk, hogy a szábanforgó terjedelmű elbeszélést szívesen közöljük, ha azt beküldeni méltóztatik.

Hazafelé.... Mikor Kossuth... stb. A verseket fiatal ember írta, aki erős önmérsékléssel még jobbat is fog produkálni. Egyelőre erősen kimosolyog verseiből a fél-szegül naiv fiatalság, ez azonban nem baj. Fiatalság: boldogság!

Földmives iskolák. Algyógyon és Szilágysomlyón van földmives iskola. Csíkszeredán felsőbb gazdasági népiskola áll fön.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

662—1903.

végtr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1903.—1185. számú végzése következtében dr. Morász Béla ügyvéd által képviselt Neumann Emil javára Horó-vitz Béla ellen 200 kor. s jár. erejéig 1903. évi április hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján feltöltött és 1677 koronára becsült következő ingóságok, úgymin: butorok nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a Kolozsár-városi kir. járársírószék 1903. évi V. L. 251/2. számú végzése folytán 110 korona tökébevetés, ennek 1901. évi október hó 3. napjától járó 6% kamatai, váltóidő és eddig összesen 108 korona 96 filléren biróllag már megállapított költségek erejéig Kolozsvártól, Fűrű-utcaiban 16. szám alatti, alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi szeptember hó 21-én napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzték, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meggyezéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbb igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és fölülfogallatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelték.

Kelt Kolozsvárt, 1903. szept. hó 4. napján.

Pap Jenő,

kir. bír. végrehajtó.

Ki eladó házát

gyorsan eladni.

Kiadó lakását

gyorsan kiadni

akarja, forduljon a házak adásvétel és bérbeadás nyilvántartási vállalkozóhoz, hol úgy vételre, mint bérbevenni lakáskeresők leggyorsabban jutnak kedvező eredményre. Értekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-2618. utca 16. szám. 21—60

Három ügyes keresztény

kereskedő - segéd

azonnal való belépésre fölvetetik

Lakatos Józsefné Koronás Aruházában Deák Ferenc-u. 13. sz. 3—3

Árlejtési hirdetés.

A „Karolina“ Országos Kórház és kapcsolatos Egyetemi Klinikák

házi élelmezéséhez

szükséges:

1. husneműek,
2. zsemle és kenyér,
3. tejneműek,
4. liszt-neműek,
5. cukor, kávé és fűszerneműek

szállítás útján leendő biztosítása végett folyó évi október hó 10-én d. e. 11 óráig terjedő határidővel, írásbeli, zárt alánlatok beadása mellett nyilvános árlejtést hirdetek.

Felhívom a vállalkozni kívánókat, hogy ajánlataikat minden csoportra külön-külön a fenti határidőig a kórház igazgatósági irodájába adják be, mert a később érkezők nem fognak figyelembe vétetni.

Bánatpénzül az ajánlat beadása előtt a kórház pénztáránál letétbe helyezendő:

a husneműeknél	2000 kor.
a zsemle és kenyérnél	500 „
a tejneműeknél	500 „
a liszt-neműeknél	500 „
a cukor-, kávé- és fűszer-neműeknél	500 kor.

készpénzben vagy óvadékképes papirokban.

Részletes feltételek a kórház igazgatóságánál megtekinthetők és lemásolhatók, a hol a szükségletre nézve is felvilágosítás adatik.

Kolozsvár, 1903. évi szept. hó 11-én.

Dr. ENGEL GÁBOR,
igazgató.

Új szobafestő- és mázoló-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy üzletemet Budapestről Kolozsvárra helyeztem át.

Elvállalok úgy helyben, mint vidéken

szobafestő és mázoló munkákat!

Ugyszintén tapeták nálam nagyválasztékban kaphatók és annak munkálatai gyorsan és pontosan eszközöltnék. Becses pártfogást kér

Szerdahelyi Adolf,
Fellegvári-út 114. sz.

2688. 6—10.
Szívesből megrendeléseket elfogad:
Havas Ármin ur, Deák Ferenc-utca 6. szám.

Kolozsvári Zakarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Törlesztési és közönséges jelzálog- kölesönöket nyújt

hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő föld-birtokra. 2606 70—*

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le a közönséget minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

Stein S. és Társa

Elő-erdélyi kizárólagosan
leány és fiu ruházati cikkeivel foglalkozó üzlete
Kolozsvárt, Mátyás király-tér 2. szám.
megnyílik e hó folyamán.
Jutányos árak mellett szép

Leányka kabátok, gallérok.

Fiu kabátok. — Leányka ruhák.

Fiu ruhák. — Leányka kalapok.

Leányka sapkák. — Fiu kalapok, sapkák.

Csecsemő kelengye. — Karisnyák, kamásnik.

Keresztelő készletek. — Fiu fehérnemű.

Leány fehérnemű. — Leány kötények.

És még több fel nem sorolható cikkeket, melyek szakmába tartoznak. — Kérem a n. é. közönséget ezen új és rég ohajtott vállalatomat becses pártfogására venni.

Intézeti leány és fiu fehérnemű
dús választékban! 2746 1—10

Új kályha-raktár!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 7.
szám alatt egy dúsz választékú

kályharaktárt nyitottam

melyben a saját műhelyemben, Kőkeret-utca 14. sz. rendkívül erős és tűzálló fehér anyagból készülnek

a legszebb Dániel honi kályhák.

Takarék-tűzhelyek és más elegáns stílusú kemenczéken kívül a legjobb és legszebb gyártmányú majolika és ó-német kályhák, a Budweisi és budapesti magyar gyárakból. —

Porcellán fürdő-kádak és
falburkolatok készíttetnek!

Kályhák átalakítását, takarítását és javítását pontosan, jótállás mellett elvállalom.

A nagyérdemű közönség hazafias pártfogását kérve, maradok mély tisztelettel
GECSE LAJOS.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.
Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Arjegyek ingyen és
bérmentve.

Sárgahüvelyű

Mont d'or bab

(KARÓBAB) 2747 1—6

bármely mennyiségben megvételre
kerestetik! — Czim a kiadóhivatalban.

HERMANN E.

varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvárt, Egyetem-u. 6 sz.

Újonnan berendezett mechanikai o
műhelyemben minden mechanikai
javítások olcsón, gyorsan és ponto-
o o o san eszközöltnék. o o o

Varrógépek!

1 valódi családi Singer varrógép himző készülékkel ellátva 30—50 frtig.
1 karikahajós 65—80 frtig.
1 Central Bobbin 86—90 frtig.

Érdeklődjön C. Wheeler & Wilson D. 12., Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. stb. A varrógépek kedvezménye: *Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.* o o o o o o

Gépeimért 10 évig felelek.

1 új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpeny 4—6 frtig.
Kerékpár gummi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól.
1 frt 50 krig. Kerékpár acéltű lámpa 2 frt 50 krtól 5 frtig stb. stb.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső * Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiu „ 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza alatt.

Mátyás király
tér.

Gróf Rhédey
palota.

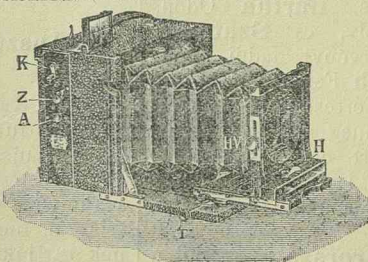
Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképészeti kellékek áruháza Kolozsvárt.

Telefonszám:
183.

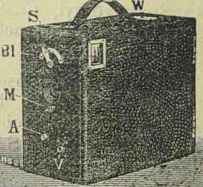
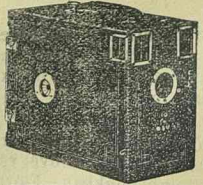
Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Amerikai Gramophon társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépeit, eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyszint az ezekhez megfelelő lapokból állandó nagy raktár magyar, német, angol, francia, olasz kiadásokban. Gramophonokat megfelelő referenciák mellett havi részletfizetés mellett is árusítok eredeti gyári árakban.

Vadászati kellekekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn Suhl. H. Pieper és Neuman Freres belgumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellekek stb., vadászcipők, csizmak, vadászharisnyák, kalapok és sapkák. Vízhatlan lodzói és teveszörkabátok, felöltők és gallérok, valódi dániai mosható iramszarvasbőr kabátok, szőrmével bélelte és béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyártók Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lörög, szalmakaszáló, továbbá járgány-cséplőgép, tüher-csépő, tisztító-robot, kasszák és arató-gépek, szénagyártók, boronák.
"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgép, szecskavágó, repavágó, kukorica-morzsolók, darálók, fröc-malomb, egyetemes acél-akák, 2- és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árajánlatok kívá-
ratra ingyen és bérmentve
küldetnek.
Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.